

El mes que ve es clourà l'any Perarnau

JOSEP PERAMIQUEL

28

CULTURA

El 13 de desembre farà 100 anys exactes del naixement de l'únic escriptor brillant que Súria ha tingut mai: Salvador Perarnau i Canal. Per cloure tot un any d'activitat commemorativa es preparen actes per als propers 10 i 17 de desembre.

Dos actes diferents es preparen per celebrar la cloenda de l'any commemoratiu del naixement de Salvador Perarnau a Súria.

El diumenge dia 10 de desembre, el Seminari d'Investigació Poètica Poesia Viva de Barcelona organitzarà un autocar des de la capital catalana, per assistir a la inauguració del monument que la família Perarnau ha aixecat a la casa natal del poeta, a cal Cabo, a prop de Fusteret. Segons ha manifestat a *El Salí* Josep Perarnau, nebot del poeta, **hem bastit aquest monument a l'horta del pare d'en**

Salvador, que tant havia glossat als seus poemes. Des de la finestra de casa, que també surt a la seva obra, es veu el pou i aquest racó d'horta. El monument reproduceix el bust del poeta, damunt d'una composició de pedres tallades, alguna de les quals té l'escut de Catalunya i una llegenda al·legòrica esculpits. Té molta visibilitat des de la mateixa carretera.

Pel diumenge següent, 17 de desembre, es prepara un acte oficial de cloenda, que en el moment de tancar l'edició d'*El Salí* encara s'està estructurant. Es preveu que

tingui lloc al Casal Califòrnia, al migdia.

Segons ha informat a la revista el regidor de Cultura, Eduard Pinzolas, **la comissió ha d'acabar d'ultimar detalls de l'ordre i contingut de l'acte, però pot avançar-se que s'estrenarà una sardana amb lletra del poeta, interpretada per la Cobla Súria i algunes de les corals locals conjuntament. També hi haurà una part dedicada a recital de poemes, així com, possiblement, una exposició sobre els actes desenvolupats durant l'any.**

El poeta surienc omplí la Cova del Drac de Barcelona

El passat dimarts 24 d'octubre, al vespre, va celebrar-se un càlid acte d'adhesió i estima al poeta Salvador Perarnau en un punt emblemàtic de la Barcelona cultural: la Cova del Drac.

Josep Colet, deixeble, estudiós i entusiasta de l'obra de Perarnau, pronuncià una acurada conferència sobre la poesia més desconeguda, en una línia d'absolut mestratge, ja demostrat en altres intervencions fetes durant l'any del centenari i dels articles que darreument publica *El Salí* a la

Dolors Agut recità «Mimosa, flor de febrer» a la Cova del Drac. L'acompanyen Josep Colet i el regidor de Cultura, Eduard Pinzolas (foto Vila).

secció 'Perarnau, 100 anys'. L'introduí el regidor de Cultura de l'Ajuntament de Súria, Eduard Pinzolas, que aprofundí en una visió i un coneixement renovat del poeta surienc i la seva obra.

Un petit recital de poesia a cura de veus surienques com les de Dolors Agut, Jordi Aloy, Elvira Balaguer, Robert Rodergas, Maria Josep Freixanet i Núria Balaguer, va cloure l'acte.

A part del públic barceloní, Súria hi concorregué amb una cinquantena d'assistents, entre els quals, hi havia familiars de Perarnau, regidors municipals, membres de la comissió i presidents d'entitat.

L'acte fou organitzat conjuntament per la comissió local del centenari i el seminari d'investigació poètica Poesia Viva, del qual n'és director Josep Colet.

Caldria no acabar-ho aquí

S'està a punt d'acabar l'any oficial del centenari del poeta local Salvador Perarnau. Algunes de les activitats que s'han celebrat i coses que s'han escrit, personalment, m'han fet descobrir una dimensió nova i més alta de la figura literària de Perarnau.

Perarnau no és un poeta folklòric com potser en alguns moments se'ns havia pintat. Perarnau és un gran savi en el món de les idees i de les lletres. La seva llibertat i fermesa van apartar-lo dels corrents de l'èxit en el moment en què va viure, i a nivell de país, no s'ha reconegut mai l'alta qualitat de la seva obra.

Un home amic de Perarnau i dels suriencs, Josep Colet, ha manifestat en més d'una ocasió que convé reivindicar Perarnau com a un dels poetes cabdals de Catalunya. És aquesta una empresa per la qual es pot treballar fort des de Súria, una manera de gaudir més i millor de l'herència cultural de Perarnau i de dotar la vila d'un autèntic signe d'identitat ciutadana.

JOSEP PERAMIQUEL COLS

Trens de vapor fins a Súria

Detant en tant, l'Associació d'Amics del Ferrocarril, juntament amb l'empresa pública Ferrocarrils de la Generalitat SA, propicien rutes turístiques en trens d'època, alguns dels quals tenen final de trajecte a l'estació de la vila. El passat diumenge 29 d'octubre, van organitzar-se dos trens amb màquina de vapor tipus Olot, de Manresa Alta fins a Súria, en ocasió del vint-i-cinquè aniversari de la Mútua Manresana. Arribats a l'estació, hi hagué coca i beguda.

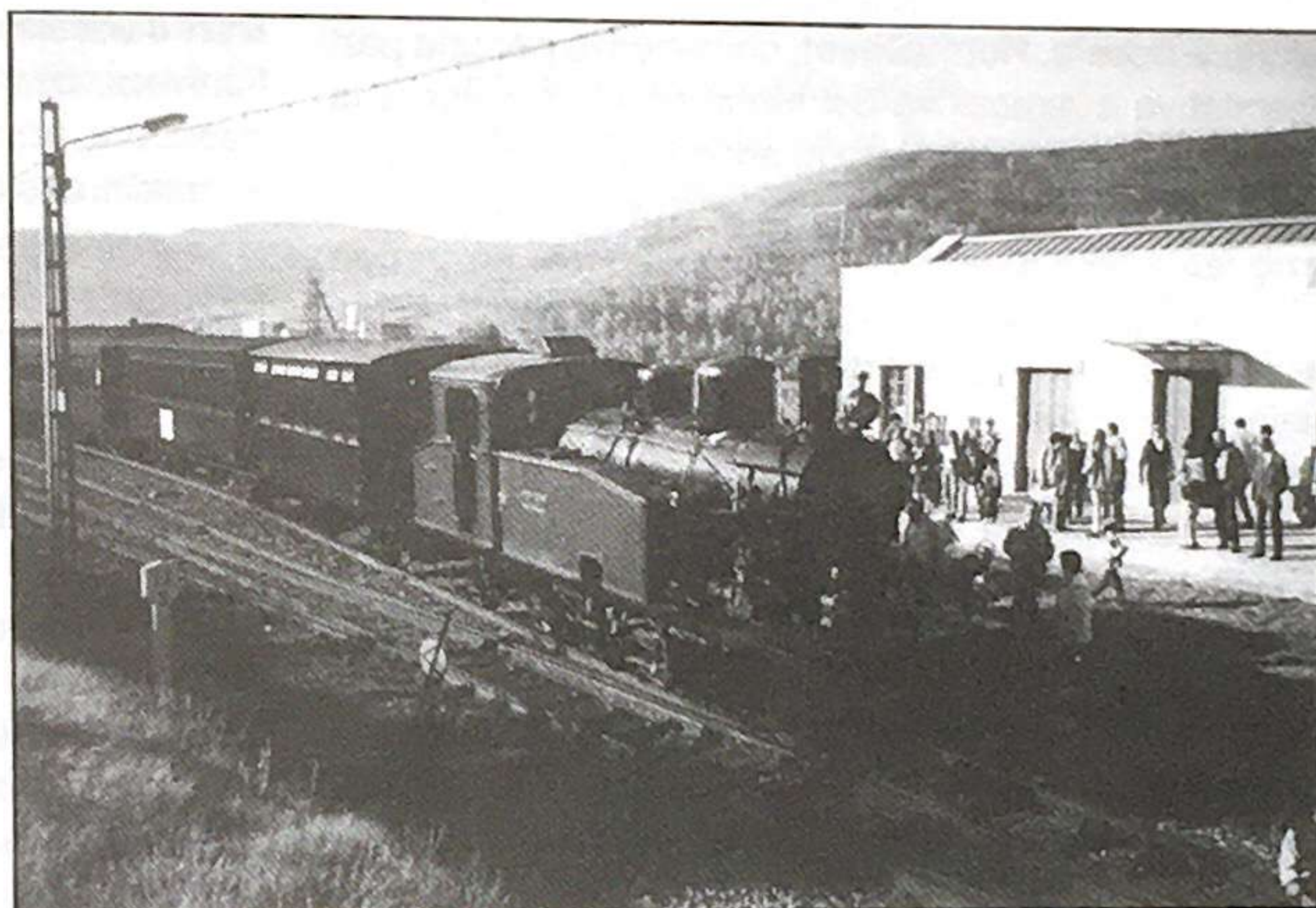

Foto J. M. Homs

35 caminants de Súria a Montserrat

El passat diumenge 29 d'octubre, trenta-cinc excursionistes van fer la caminada entre Súria i Montserrat, una ruta prou coneguda d'uns quaranta quilòmetres de distància. Tots els participants, uns més de pressa que altres, van arribar a les places del monestir. La tornada va ser amb autobús.

La majoria dels components de la caminada a Montserrat, reposant a les places del monestir (foto J. A. López).

Els Caps de brot oblidats (2)

JOSEP COLET I GIRALT*

A l'article anterior, després de reflexionar sobre el contingut del llibre *CAPS DE BROT* i d'apuntar el meu criteri referent a la manca d'alguns poemes publicats abans i que per la seva vàlua s'hi havien d'haver inclòs; després, doncs, d'haver esmentat aquests poemes, vaig acabar l'article amb el text de la composició «**Tinc set**» —del llibre *LA REL*—, però sense cap comentari del poema, ja que m'havia allargat excessivament.

Ara, en reprendre el mateix tema, com que aquest article vol ser la continuació de l'altre, començaré per fer alguns comentaris sobre aquell poema, a fi de justificar la meua opinió de considerar-lo un veritable «cap de brot» oblidat.

De primer cal dir que el poema «**Tinc set**» trenca l'esquema habitual amb què Perarnau acostumava a escriure poesia. Normalment, començava per una part descriptiva o expositiva del tema poetitzat, i fins a la meitat de la composició no hi abocava la seva subjectivitat i valoració moral, o humanitzava el tema d'acord amb les seves idees. A «**Tinc set**», però, ho fa ben diferent. La temàtica de la poesia, com en altres casos, és la contemplació del gran espectacle de l'univers, una visió, diria, gairebé tòpica. Però aquest poema no n'és gens, de tòpic. Ans al contrari, és originalíssim, i ja s'inicia en el primer vers amb una valoració insòlita de la immensitat de l'univers. Ens diu: «**L'univers és petit per la set que jo tinc.**» I insisteix: «**L'immens és reduït dins la meua mirada.**» I subjectivament justifica aquesta afirmació en els dos versos següents: «**Embriac del no-res, els meus sentits, tots cinc / devoren l'univers i volen més amplada.**» Una justificació molt personal, com he dit, però que més endavant perfilarà i completarà.

La segona estrofa és potser la més poètica de tota la composició. És tan sorprenent i alhora tan brillant que mereixeria figurar en totes les antologies catalanes. De primer, com a poeta, té la gosadia d'esmenar la plana a Déu: «**Si fos Déu i mirés, sota meu, l'univers**», ens diu com si fos el Creador i, des de sobre, trobés tot l'univers com una cosa insignificant. Perquè continua: «**en veure'l esquifit, el desfaria / i, llançant un nou "fiat" per la buidor dispers...**». En aquest punt el lector dedueix que la nova imatge poètica que vindrà anirà pel camí de la recreació en el sentit de fer-lo més gran, potser a la mida seva, de Déu. Però la sorpresa poètica salta amb la paradoxa conceptual següent: «**el faria tan gran que, essent Déu, m'hi perdria.**» En aquesta imatge tan desmesurada i alhora psicològica jo crec que Perarnau hi expressa la seva tasca com a poeta. El poeta també és creador del seu poema; és com un petit déu

de la literatura. I tot escriptor —ell al capdavant de tots— desitja que el vers nascut de la seva inspiració superi el mateix autor, pres en la quotidianitat del viure. De vegades, l'obra nascuda d'un ésser de vida estreta i esquifida, en virtut de la màgia assolida per les tres potències humanes: cor, ment i esperit, pot abastar una dimensió tan superior, que el mateix autor s'hi pot perdre, meravellat i corprès per aquell univers nascut dels seus dits i que ell mateix abans d'escriure'l es desconeixia. Perarnau era conscient d'aquesta virtut que en algun moment determinat pot aconseguir tot artista o creador, i en aquest poema de «la set infinit» —set, de què? Potser d'endevinar la grandesa de l'existència en l'essència més oculta o evident de les coses— ell intenta de traduir aquesta recerca vital en la necessitat d'assadollar-se en un doll còsmic que abasti tot l'univers, fins la cosa més petita i quotidiana, on creu descobrir aquella grandesa de la sensibilitat i de la «ultradimensió» de l'esperit.

Per això després ens ofereix una altra estrofa, també fortament subjectiva i d'una gran bellesa, on poetitza aquesta visió intimista en la captació anímica de la matèria. Diu: «**Es veuen tan petits els estels d'ací estant / que, si fossin tan grans com a dintre jo els tinc, / només amb quatre o cinc / l'univers fóra gran.**»

Tot seguit ens comença a aclarir la visió dual que té de la vida: la realitat material, i aquella altra realitat de la valoració sentimental o transcendent de les coses. Continua: «**Per mi és imperfecta tota la Creació / o, potser, és massa gran el desig que jo duc.**» I ho acaba de reblar així:

«**La llum que porto a dins és una llum tan gran que fa que l'infinit sia petit per mi, i em fa trobar grandeses i llum enlluernant en el granet d'arena que trobo pel camí.**»

Capgirar les mesures, jugar amb la paradoxa dels dos llenguatges, material i espiritual, trastocar la lògica amb la valoració sentimental de les actituds, és cosa corrent en la poesia de Salvador Perarnau, però poques vegades com en aquesta composició.

Recordem-ne uns quants versos més: «**i la cosa més gran pot ser dita en un vers, i un cant de grill pot dur-nos la llum de tots els cants i un fogueret de llar, dolceses infinites.**»

I remarca, després, en aquest sentit líric del sentiment intimista:

«**El bes de l'estimada és més gran i més lliure. Contemplant l'univers em sento adolorit i, si penso en un bes, duc un diví somriure.**»

El poema s'acaba, de primer, amb una reflexió assenyada: «**Tot això és el misteri que nosaltres portem.**» Però conclou amb una visió filosòfica i profundament hòlica. Vegeu la paradoxa:

«**El Tot és tan petit que cap dintre una rosa**»

Ara, l'afirmació de l'enigma amb què topa tota comprensió:

«**i el Tot de tots els tots, a penes l'albirem.**»

I el vers darrer:

«**Però albirem el Tot en cada cosa!**».

Holisme filosòfic i sentimental: per la sensibilitat hom pot captar l'evidència dels misteris: en cada cosa —en el més petit poema— el poeta pot albirar la infinitud.

Com deia en l'article anterior, els «caps de brot» oblidats no s'acaben en aquest poema. Si hi ha oportunitat caldrà també dedicar un extens comentari a «**Balada del caminant i la lluna**» —del llibre *Amb l'infinit a les mans*— on la visió còsmica de la realitat i la visió còsmica virtual destaquen amb noves facetes i bells assoliments. I encara també parlava —després de des-

tacar les cinc composicions que caldria reeditar— d'uns altres poemes que, sense ser plenament aconseguits contenen uns fragments poètics d'una gran brillantor, els quals podrien enriquir el conjunt de «**Gotes de sol**», com anomena els curts poemes l'autor, i que són una breu col·lecció d'epigrames, on destaca amb llum pròpia aquella quarteta dita «**Mà**»:

«**Rosa de cinc fulles closa,
nombre exacte dels sentits,
quan et desclous ets més rosa
amb les cinc fulles dels dits.**»

Bé, doncs, sense arribar a la genialitat d'aquest epigrama, us proposo, de Perarnau, aquests dos poemes curts. El primer:

ALEGRIA D'ESTIU

Alegria dels fruits, alegria de flames;
l'estiu és un cor ple d'il·lusions;
el presseguer tomba les rames
i esclata a riure en fruits rodons.

L'estiu és un amor ardent i clar.
A la terra, li eixampla la cintura
i duu, per fill, l'infantament del pa
i la fruita madura.

I encara aquest altre:

COPA DE VI

Ara voldria la copa del pi
per fer un brindis a la Naturalesa;
el raig de sol ardent seria el vi
que em portaria la paraula encesa.

Sentiria dringar la copa verda
i el paisatge seria més lluent;
l'arrel de pi em faria una esquerda
penetrant fins al cor del pensament.»

Aquests deliciosos i breus poemes són fragments de les composicions «**Cant a l'estiu**» i «**Flam de paisatge**», tots dos del llibre *LA REL* i, així, individualitzats, per mi són també uns amables «caps de brot» oblidats.

Que restin, doncs, al final d'aquest article, com dos regals de llum que, per a tots, ens ha deixat el Mestre.

*Josep Colet i Giralt és el director del Seminari d'Investigació Poètica de Poesia Viva

F. M. ELECTRO SÚRIA, SL

F. CAZORLA - M. YAGÜES

À. Guimerà, 6 - 08260 SÚRIA
Tel. 868 22 71 - Fax 868 20 62

BAR-RESTAURANT FUSTARET

MENÚ LABORABLE: 800 ptes.!

Amanides • Plats especials
Carns a la brasa

c/ Àngel Guimerà, 29 - Tel. 869 67 61
08260 SÚRIA